

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K. za pol leta 4 K. za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoji pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Brez parlamenta. — Naša kultura in naša politika. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. — Književnost: Faust.

Podlistek: Kdo je ustrelil Adamiča in Lundra?

Brez parlamenta.

Državnozborsko zasedanje je vlada zaključila. Če vprašamo po vzrokih, se nam pove, da je hrupna obstrukcija čeških radikalcev temu kriva, v resnici so pa vzroki popolnoma drugi.

Nemcem ne gre vse po volji v državnem zboru. Vedno morajo okušati za nas že navadno izpoznanje, da ne veljajo več brezpogojno njih zahteve, ampak da so njih dejanja vedno pod kontrolo slovanskih poslancev. Časi so minuli, ko se je v državnem zboru vse zgodilo, kar so Nemci zahtevali. In čeprav je danes vlada nemška, čeprav hoče in zahteva, da se vse vrši po nemški komandi, vendar noče biti naš parlament poslušen sluga Nemcev in nemške vlade. Torej mu je treba zamašiti usta in poslati poslance — notabene brez dijet — domov. Kadar jih bo vlada zopet poklicala k zasedanju, takrat bodo precej izstradani, torej tudi bolj pristopni za „dobre“ besede.

Položaj v državnem zboru je bil sicer precej zamotan, kajti rešiti je bilo treba veliko nujnih predlogov, predno bi prišle nujne vladne predloge kakor rekrutni zakon, aneksijska predloga, dalje podržavljenje železnic, socialno zavarovanje itd. na dnevni red. Vlada si je torej hitro pomagala ter vzela obstrukcijo kot povod za zaključitev. Na ta način odpade tudi razprava o vseh nujnih predlogih in vlada bo pri novem zasedanju imela čist dnevni red za svoje predloge.

Pa ne samo to, še več se je dala vlada voditi od tega, da morajo Nemci v vsako stvar

privoliti in če niso z njo zadovoljni, mora taka stvar pasti. Vodja trgovskega ministrstva Mataja, ki je poštno odredbo zagovarjal, je rabil izraz „dopusten“, to je, da je češki jezik pri nižjih poštinih uradih na Češkem dopusten. Čehi so po sebi umevno protestirali proti temu ter zahtevali, da ta izraz prekliče. Mataja bi to storil, toda nemški poslanci so vložili svoj veto, da tega ne sme storiti in nasilju nemških poslancev se je tudi ministrski predsednik udal.

Zdaj smo torej brez parlamenta! Dolgo ne bo moglo to trajati, kajti zunanje zadeve naše države so preveč nejasne, da bi vlada brez ljudskih zastopnikov prevzela vso odgovornost.

Bienert bo zdaj sestavil definitivno uradniško ministrstvo in kakor vse kaže tako, da bo Nemcem ustrezno. Nemci hočejo imeti svojega ministra dr. Schreinerja še vedno v ministrstvu. Najbrž bodo tudi Čehi pustili ministra dr. Žačka v kabinetu, kajti vseeno je bolje, da izvršuje kakšno kontrolo pri vladni mizi, kajti poljski minister gleda le na to, da se Poljakom dobro godi, za ostale Slované mu ni veliko mar.

Presenetljive so pa zadnje vesti glede Poljakov, ki so se nekoliko zavzeli za Čehe. Poroča se namreč, da bo predsedstvo „Poljskega kluba“ baronu Bienertu izjavilo, da vstopijo Poljaki v nov kabinet samo pod pogojem, ako vstopijo tudi Čehi v to ministrstvo. Ako Čehi ne bodo tega storili, potem tudi Poljaki nočejo biti udeleženi pri sestavi nove vlade. Seveda mora ta vest v nemških in vladnih krogih povzročiti silno konsternacijo, kajti Poljaki so še bili vedno najboljše privrženci vsake vlade, boljši kot Nemci. In če se zdaj zgodi, da pustijo Poljaki vlado na cedilu, je ta takorekoč brez vsake moči,

kajti samo na Nemce se ne bo mogla opirati, ker ne tvorijo večine v parlamentu.

Novi ministri se v kratkem imenujejo, je bilo čitati v časopisih in tudi osebe, seveda uradniki, ki pridejo na ministrske stolčke, so se že imenovali. Dvomimo pa, če se bo to imenovanje kmalu izvršilo, ako se bodo Poljaki kujali ter potegnili s Čehi. Radovedni smo zelo, kako se bo zdaj položaj za vlado razjasnil. Z vseslovanskega stališča odkrito pozdravljamo nastop Poljakov. Morda so se jim vendar odprle oči, kam merijo vladne nakane v zvezi z Nemci. Bolj kot kedaj poprej hočejo doseči Nemci premoč v Avstriji, kajti čutijo, da, če ne bodo napeli skrajnih sil, pojde njih veljava v nič, oziroma se bo zmanjšala, pričenši na Češkem.

Jugoslovani moramo stremeti za jugoslovanskim edinstvom, potem bomo tudi mi pokazali zobe prešernim Nemcem. Dokler se pa to ne zgodi, bomo še bolj tlačeni, kajti Nemci nočejo v alpskih deželah samo obdržati svoje pozicije, ampak hočejo prodirati in zgraditi most do Adrije. Njih bojna in napadalna društva so se z vso silo vrgla na Štajersko, Kranjsko, Koroško in Primorsko. Nemci se že hudo repenčijo tudi v Trstu. Slovenci smo torej zdaj najhujše tepeni od Nemcev in vlade, toda dobili se bodo pa vseeno še slovenski poslanci, ki bodo na trebuhu ležali pred vlado, da jim bo le dala kakšno politično strankarsko koncesijo.

Vlada bo nekaj časa prisiljena udariti na § 14. Vsega ne bo mogla z njim doseči, čeprav bi najrajši spravila državnozborski poslovnik in jezikovni zakon z njim pod streho. Kakor se pa poroča, je cesar proti temu, da bi ti dve stvari oktroirali. Za nas Slovence je

Kdo je ustrelil Adamiča in Lundra?

(Nova senzacionalna odkritja.)

Drama 20. septembra še zmerom razburja naše javno življenje. Zarezala se je globoko v vse naše mišljenje in čustvovanje. Padlo je bilo dvoje čisto nedolžnih mladih ljudi. Kakor v vsaki drugi drami, tako nam je bilo tudi v drami „Adamič in Lunder“ izpočetka marsikaj nejasno, zagonetno.

Drama, ali, če hočete, tragedija 20. septembra pa se že razvozla. Čimbolj se oddaljujemo od usodepolnega datuma, tem objektivneje presojamo ves dogodek. Zagonetnost gine. Megla, ki je zakrivala zapletke, se dviga in mi gledamo skoro že čisto, golo resnico. To je pa tudi najlepši uspeh klerikalne žurnalistike, da išče povsod samo resnico in ničesar drugega nego resnico. „Diligite veritatem, filiam dei!“ itd. itd.

Torej odgrnimo pajčolan in pogledimo! Novo, senzacionalno odkritje nam stopi pred oči! Sherlock Holmes bi imel svojo ljubo veselje z nami, obenem pa bi nas zavidal, ker imamo tako dober nos.

Danes oznanjamo vsemu slovenskemu svetu, da smo odkrili novo senzacijo! Čitatelji bodo strmeli!

Danes lahko odgovorimo na kardinalno vprašanje: „Kdo je ustrelil Adamiča in Lundra?“

Adamiča in Lundra je ustrelil 20. septembra lanskega leta sam ljubljanski župan Ivan Hribar!

O, srečni trenutek, ki nam je odkril to epohalno novost! Blagor detektivskemu nosu, ki je izvohal to senzacijo! Tak nos zasluži, da mu cveto na stare dni rudeči nageljni in višnjeve vijolice po vsem debelem površju! Zgodovinarji poznih stoletij nam bodo hvaležni za to razkritje, kajti zgodovina slovenskega naroda mora poslej kreniti na popolnoma nov tir!

Mi torej trdimo: Župan Hribar je bil sam, lastnoročno, s svojo lovsko puško ustrelil Adamiča in Lundra!

Lahko je kaj trditi, pa poštenjak svoje trditve tudi dokaže! In mi imamo v rokah take dokaze, da bi nas zavidal zanje najfanatičnejši državni pravdnik!

Kakšni so ti dokazi?

1. Je Hribar načelnik liberalne stranke. Liberalcec je brezverec. Kdor nima vere, nima vesti. Kdor nima vesti, se ne ustraši nobenega zločina. Liberalna stranka propada, in da bi jo

rešil, je ustrelil župan Hribar Adamiča in Lundra ter zvalil umor na vojake. Vse naj gleda samo na nemške vojake, da ne bo videlo, kako propada liberalna stranka. Nastane naj splošna zmešnjava po mestu in v tej zmešnjavi naj se potrgajo nemške table! Ljubljana postane slovenska in liberalna stranka stoji pred javnostjo kot heroj, ki je rešil domovino. Zato je ustrelil Hribar sam tista dva človeka! Kaj takega more napraviti le brezverec!

2. Je dokazano, da je bil Hribar 20. septembra res v Ljubljani. Dokaz alibija se mu še ni posrečil!

3. Je bil Hribar 20. septembra na ulici, kar potrjujejo vojaki sami, torej je v splošni zmešnjavi lahko streljal, ne da bi se bilo vedelo, odkod je počil strel!

4. Naš poročevalec in privatni detektiv, Hermenegild Nosun, je bil še tisto noč v županovem stanovanju, kjer je preiskal županovo lovsko puško. Puška je bila prazna. Na lovu župan 20. septembra ni bil, torej je izstrelil patrone v hrbet Adamiču in Lunderu!

5. Zelo obtežljivo je, da je župan stal potr pri umirajočem Adamiču. Kako bi ne bil potr in žalosten, saj je bil ubogi študent njegova žrtev! Adamič je moral pasti, da bi vstala k

konečno v narodnem oziru vseeno, ali deluje parlament ali ne. V drugem oziru stojimo pa na stališču, da je sramota za ustavno državo, ako nima parlamenta. —

Dočim smo napisali prejšnji članek, nas je že presenetilo imenovanje nove vlade. Izvedeli smo, da postanejo: ministrski predsednik baron Bienert še nadalje predsednik, baron Haerdtl minister notranjih del, Georgi domobranski minister, grof Stürgh naučni minister, dr. Hohenburger justični minister, vitez Bilinski finančni minister, dr. Weisskirchner trgovinski minister, pl. Vrba železniški minister, dr. Braf poljedelski minister in dr. Ritt minister javnih del. Kot ministri rojaki ostanejo nemški dr. Schreiner, češki dr. Začek in poljski pl. Abrahamovič.

To ministrstvo je deloma parlamentarno, kajti kljub temu, da je edini dr. Weisskirchner izven ministrov rojakov državni poslanec, so vsi drugi vzeti izven državnega zbora, tako da ima lice nove vlade videz neparlamentarnega ministrstva.

Nas najbolj zanima imenovanje dr. Stürgha in dr. Hohenburgerja za naučnega oziroma justičnega ministra. Dva najbolj zagrizena sovražnika Slovencev sta v posesti portfeljev, ki so jako važni za naše interese. Oba sta Štajerca iz Gradca in sta se v javnem političnem življenju izkazala kot strupena sovražnika Slovencev. Nam zadostuje, da ju „Grazer Tagblatt“ pozdravlja z največjim veseljem in izraža v imenu štajerskih Nemcev zadoščenje, da se je toliko oziralo na štajerske Nemce.

Slovenci bi to imenovanje lahko smatrali za provokacijo, toda ne bomo, — oziroma slovenski državni poslanci ga ne bodo, ker smo na Dunaju vladni lakaji, katerih se ne vpošteva! Mirna slovenska duša preboli vse in se vklone. Treba ji je le reči: molči! in molčala bo.

Čitamo sicer, da smatra „Slovanski centrum“ to imenovanje za razžaljenje in da bodo naprednejši politiki izvajali iz tega konsekvence, toda prišli bodo drugi „slovenski“ politiki in bodo — zadovoljni. Saj se politika slovenskih državnih poslancev giblje v zadnjem času v taki smeri, da je ne moremo razumeti kljub vsej pozornosti, katero ji posvečamo. Biti državni poslanec mora biti res nekaj „kunštnega“, česar mi navadni žurnalisti, ki nismo za to rojeni, ne moremo umeti ali so pa naše glave nesprejemljive za „visoko politiko“. Bomo videli, drugega ne moremo reči.

Naša kultura in naša politika.

(Konec.)

V češkem „Nar. Obzoru“ sem čital pred kratkim te vrste:

To preziranje in brezobzirnost napram tihemu delu na znanstvenem in umetniškem polju

novemu življenju liberalna stranka! Znano je tudi, da se morilci radi jočejo ob pogledu na svoje žrtve, da bi s tem odvrnili sum od sebe! Poznamo take hinavce! Komentarja ni treba.

6. Župan Hribar je izdal „parte“ za Adamiča in Lundra, priredil jima na občinske stroške sijajen pogreb ter govoril jima slovo na grobu! Zakaj? Zato, da bi odvrnil ves sum od sebe ter ga navalil na uboge vojake, ki si na dan pogreba še iz kosarne niso upali!

7. Tiste krogle, ki so ubile Adamiča in Lundra, so izginile iz lukenj na zidu pri Kolo-vratarju na skrivnosten način. Toda naš Hermenegild Nosun je videl s svojimi očmi, skrit na mostovžu, ki veže škofovo palačo s cerkvijo sv. Miklavža, kako je bil prišel v noči 21. septembra gospod Hribar ob kakih dveh popolunoci od rotovža ter sam izkopal iz zidu tiste krogle. Seveda jih je še tisto noč pretopil, da bi corpus delicti ne prišel v nepoklicane roke! Gospod Hermenegild Nosun je lani m. decembra vsled prestanega strahu dobil delirium tremens in umrl, tako da nam, žal, ne more več povedati.

8. Župan Hribar je bil naročil za ustreljeni žrtvi v stolni cerkvi celo črno mašo z re-

od strani „naprednjakov“ se je razširilo na široke ljudske mase in je nakazilo posebno srednje vrste t. zv. buržuazijo. Tu izginja vsako strem-ljenje po višji izobrazbi, strokovni in splošni, in vidimo v njih najnavadnejši materijalizem.

V mogočem političnem vrvenju so bile kulturne težnje prevpite in pozabljene. In vendar je politika mase, narodna politika, brez literature in vede, brez globoke izobrazbe nemogoča. Politika stranka mora biti tudi vodnica v literarni in umetniški struji, mora se dati obvladati z literarnimi in umetniškimi smotri, mora jim biti pristopna, umetnost in veda morata podpirati in pojasnjevati politične cilje, na katerih koncu se morajo svetiti visoki ideali ljudstva, gmotna in duševna sreča ljudskih vrst.

Politični ideali se morajo povzdigniti nad vsakdanji krik, politika ne sme biti sama sebi cilj in zaslužek vsakdanjega kruha. Ako pa hoče politika biti, kar mora biti, potem leži nje sila v tem, da se povzdigne splošna narodna kultura v najširših ljudskih masah.

Za razširjenje ljudske vzgoje pa se nihče ne briga in najmanj vodilne politične struje, ki bi jih vsaj njih naslov „narodni, narodna, narodno,“ na kar se tako pogosto sklicujejo, morala vspodbujati, da bi nadaljevali delo naših narodnih buditeljev ter širile prosveto med narodom. Je žalostna resnica, da imamo premalo požrtvovalnosti, potrpljenja in ljubezni k onemu tihemu, nekričečemu delu, da je med češko „inteligenco“ in češkim drobnim ljudstvom ona globoka propast, ki je nastala s tem, ker je prešla nevarnost našega narodnega pogina in je s tem padla tudi vez med nami.“

Mislil sem si: če more ugleden češki časopis pisati tako, kaj šele pri nas. Med češkimi založništv, knjigarji in raznimi društvi je dovolj velika konkurenca, knjig je obilo in po ceni. Akademija, univerza in nešteta strokovna in znanstvena društva skrbe za proevit vede. Vseučilišče, Svaz osvétový in razna društva skrbe za predavanja in za razširjenje prosvete med ljudstvo. So torej sredstva in sile. In poleg tega ima vsaka politična stranka dobro in ugledno časopisje, kjer skuša zbrati najboljše ne le žurnalistične, ampak tudi znanstvene in umetniške sile. K časopisom se pridaja priloga z znanstveno in beletristično vsebino. Vsak časopis izdaja knjige, prevode, romane, brošure. Vsaka stranka ima svojo revijo, (le mladostna češka je menda v zadnjem času opešala). Zato tudi imajo Čehi čez 60 revij. Stranke so prisiljene, ako hočejo obstati, delovati na polju ljudske prosvete.

In pri nas! Kako delo na polju vede in umetnosti vidimo pri naših političnih strankah! Navedem naj slučaj „Slovenskega Tehnika“. Pražki tehniki so hoteli pri enem slovenskih naprednih listov izdajati stalno mesečno prilogo „Slov. Technik“. Gradivo so hoteli dati zastoj. Klerikalci so bili pripravljeni prilogo

quiemom ter hotel sv. opravilo tudi drago plačati. Denarja duhovniki seveda niso sprejeli iz krvavih županovih rok. Rajni Hermenegild Nosun nam je na smrtni postelji zaupal, da je Hribar ustreljenima žrtvama ukradel iz žepov tri tisoč kron, s katerimi je hotel potem velikodušno plačati črno mašo! Komentar je nepotreben! Kaj pravite, g. državni pravdnik?

9. Gospod Hribar je na Silvestrov večer nekemu znancu rekel, da od 16. januarja do 31. avgusta ne mara iti na lov na zajce. Tisti znanec nam je takoj sporočil po telefonu Hribarjevo izjavo, ki se nam je zdela sila sumljiva! Sklicali smo sejo v uredništvu „Slovenčevem“. Nekdo je rekel, da je od 16. januarja do 31. avgusta prepovedano zajce streljati. Toda večina je bila vendar mnenja, da župan zato ne gre na lov, ker ne more več videti tiste puške, s katero je bil ustrelil Adamiča in Lundra. Hinc illae lacrymae!

10. Župan Hribar je ukazal nabirati za spomenik Adamiča in Lundra. Vsak otrok ugane, zakaj. Zato, da bi pokrtil svoje zločinstvo.

11. Župan Hribar je sam uprizoril run na Kranjsko hranilnico. Zakaj? Zato, da bi prišel ves denar v mestno hranilnico. Iz obresti bi

prevzeti, napredno časopisje pa ne. Ker tehniki klerikalcem priloge niso hoteli dati, so jo morali sami vzdrževati iz inseratov in „Tehnik“ je po nekaj številkah prestal. To je najboljši dokument, koliko volje je pri naših strankah za dobro stvar. Skrupcan podlistek, par polčankov in nekaj dnevnih novic. Basta. To je kulturno delo žurnalistike. Stalne priloge ali celo revije to je odveč in knjig menda tudi ne potrebujemo. Zato obstoji naša politika na agitiranju, vpitju in kričanju, in to je celo tako veliko, da pri tem celo resni ljudje pozabljajo na resno znanstveno in duševno delo. Tako se družba materijalizira, ker nima nikjer impulza za višjo izobrazbo, posebno ne tam, kjer bi ga morala najprej imeti: v politični organizaciji. Mladina izgublja izpred oči višje cilje in veseli moramo biti, da je nar. rad. mladina za enkrat rešila mlade ljudi — samim sebi. Danes mladina niti nima časa, da bi se v nji razvilo ono lepo čustveno življenje, ki je najsrečnejša doba, doba mladosti, sanj, poezije — in že jo zgrabijo agitatorji.

Sklepam: mi nimamo kulturne politike in imeti bi jo morali tembolj, čim manj imamo znanstvenih zavodov, čim ubožnejša je naša literatura, čim manj imamo prosvetnih inštitucij. Koristna je gospodarska politika narodu in stranki, koristna je socijalna politika narodu in stranki, ampak predvsem mora biti politika kulturna: stranka je moralno primorana gojiti vedo in umetnost, urejevati v tem smislu svoje časopisje ter ga izpopolnjevati s prilogami, knjigami, brošurami, revijami in večjimi deli, ter obenem delovati na to, da se ta kultura, ki jo goji, širi po nji, po stranki, med narod.

To bo tudi edina pot, da izgine psovanje iz časopisja, da bo polemika dostojna, kulturnejša stranka bo tudi zmagovala. Pomislimo n. pr. kako je pri nas škoda denarja za dobre časopise — mislim: od zgoraj — in kako malo ga je škoda za agitacijo. Zdi se mi, kakor da bi pri nas vsak kandidat računal na nevednost in podkupljivost ljudstva. Koliko nemoralnega leži v teh agitacijah in v z njimi zvezanih spletkah! Ko bi se denar dal za kulturne potrebe ter se zvezal z resnim delom, bi bila zmaga gotovejša in moralnejša.

Povdarjam še enkrat: pozabljamo na svojo duševno kulturo, pozabljamo najbolj pri naši politiki. In vendar brez nje ne bo niti gospodarskega niti socijalnega niti drugega napredka. Napredek je posledica razvoja, razvoj pa je delo kulture, čim več kulturnih del, tem silnejši in plodovitejši razvoj. Imejmo, kar hočemo posebnega, svet bo vedno vprašal: kako je z vašo vedo, z vašo umetnostjo? In po tem bo sodil. In po tem vprašajo tudi, kadar govorimo o narodnih zahtevah. Ne drugi nam morejo dati, kar potrebujemo — in tudi dali ne bodo — ampak ustvariti si moramo sami. Dolžnost političnih strank ni le izvajati kulturne potrebe

Hribar kupil novo lancaster-puško in meseca septembra bi potem spet streljal na nove žrtve, samo da bi povzdignil ugled liberalne stranke. Saj se poznamo!

12. Včasih imajo zločinci tudi srečo. Taka sreča v nesreči je bil za župana Hribarja strašni potres v južni Italiji. Ne samo, da je ukazal nabirati za uboge žrtve potresa, da bi s krinko blagoslovnosti pokrtil svoje morilsko nagnenje, gospod Hribar je podaril svojo lovsko puško, s katero je bil ustrelil Adamiča in Lundra, italijanskim orožnikom, da ž njo streljajo po Mesini tatove in mrličev skrunilce. To važno novico, kje je zdaj tista županova puška, smo izvedeli iz povsem zanesljivega vira v Kalabriji. Sporočil nam jo je italijanski detektiv Bimbo Salamuči.

13. Najbolj obtežilni moment za Hribarja pa smo si prihranili za sklep svojih izvajanj! Ves svet — seveda samo slovenski! — je strmел, ko je bil imenovan za tretjega šolskega nadzornika na Kranjskem profesor Belar. Vse je bilo ogorčeno. Kako so napadali vsi poslanci vlado v deželnem zboru zaradi Belarja! In zakaj je bil imenovan ravno Belar, ne pa dr. Binder, katerega so Nemci želeli? Tudi to uganko smo rešili s pomočjo novega detektiva! Belar je bil

na Dunaju, — če bomo na to čakali, bomo ostali večno nekulturen narod po volji nam naklonjenega Dunaja — ampak njih dolžnost je, tudi doma tvoriti kulturo, ono kulturo, ki bo zmožna sama si ustvariti, kar Dunaj ne da. Potrebujemo pred vsem silne narodne kulture in drugo bo dala bodočnost.

In masa? Prof. Masaryk je dobro povedal v svojem zadnjem govoru na Smichovu: Mase bomo pridobili s poštenim političnim delom prav tako, kakor so jo dozdej dobivali z demagogijo. Kajti stare mase že ni, masa postaja danes že inteligenca.

Za enkrat torej vzemimo v roke to drobno knjižico „Kultura in politika“ in jo premislimo — potem delajmo. J. L.

Politične vesti.

Proti novemu ministrstvu je nastopilo „Slovansko središče“ v zvezi s Čehi. Sestavila se je parlamentarna komisija čeških poslancev „Slovanskega središča“, v kateri se je soglasno izjavilo, da Čehi in Slovenci ne morejo sedanji vladi ničesar zaupati ter bodo Čehi in Jugoslovani združeno proti vladi taktično nastopili. Izvoljen je bil poseben odbor: Pacak (načelnik), dr. Šušteršič (podnačelnik), dr. Ploj, dr. Korošec, dr. Laginja, Hlibovički, Kurilovič, Zazvorka, Kalina, Čelakovsky, Mastalka in Šilinger, ki ima nalogo, da vse potrebno ukrene glede taktičnega nastopa.

Jezikovni zakon za celo državo! Poslanec Ivan Hribar je imel dne 4. t. m. govor o vladni predlogi glede uredbe jezikovnih razmer na Češkem. Govornik je naglašal, da so razen Čehov in Nemcev še drugi narodi v Avstriji, ki hočejo priti do svojih narodnih pravic. Slovenci in istrski Hrvatje se zato ne morejo soglašati s predloženim jezikovnim zakonom, ker je ta prikrojen samo za Češko. Na Avstrijskem ni nobenega nemškega državnega jezika in tudi ne bo nikoli prišlo do tega. Tudi na Koroškem in Štajerskem bi kazalo ustanoviti okrožne vlade, kakor se nameravajo ustanoviti na Češkem. Vladna akcija kaže dobro in pošteno voljo in zeleti bi le bilo, da bi vlada pokazala to dobro voljo tudi napram Slovincem na Koroškem in Štajerskem. Tudi Slovincem na Kranjskem se v jezikovnem oziru godi slabše nego na Primorskem in to samo zato, ker spada Kranjska pod okrožje višjega deželnega sodišča v Gradcu. Štajerski in koroški Slovenci zahtevajo, da se ustanovi v Ljubljani nadsodišče in pravičnost bi zahtevala, da bi se Nemci tej želji ne protivili. Končno je zahteval poslanec Hribar, naj predloži vlada okvirni zakon, ki bo na podlagi § 19. državnega osnovnega zakona rešil jezikovno vprašanje pravično za vse avstrijske narode.

Razpust državnega zbora? V parlamentarnih krogih računajo z vso gotovostjo, da bo vlada vzpričo nastalega položaja primorana dr-

edini, ki je sam videl župana Hribarja, ko je streljal v Adamiča in Lundra! Prišel je bil čisto slučajno zraven. Takoj drugi dan po katastrofi, t. j. 21. septembra je prihitel Hribar k Belarju, ko je ta še ležal v postelji ter mu obljubil, da bo imenovan za deželnega šolskega nadzornika, ako bo molčal. Res je bil Belar imenovan. Nastal je silen vrišč. Vse pa je bila le komedija! Zdaj vemo, zakaj je bil imenovan! Take reči se godijo za našimi političnimi kulislami!

To so naša najnovejša senzacionalna odkritja o županu Hribarju, kateremu sicer želimo, da bi še dolgo načeloval naši Ljubljani! Nikoli nam še ni prišlo na um, da bi hoteli izpodmakniti županski stol tako zaslužnemu možu. Seveda tudi ne želimo, da bi klerikalna stranka dobila kdaj v roke mestno upravo! Kaj še! Nam je le zato, da se izve resnica! Zato smo priobčili tudi najvažnejšo točko o imenovanju Belarja za III. dež. šol. nadzornika. Ker so naša odkritja fenomenalna, stopili smo v zvezo s turškim dnevnikom „Šuri-Muri“, ter s „Timesom“, da pretisneta naše „šerlokholmesijade.“

Dr. L. L. Predpustovski.

žavni zbor razpustiti. Zlasti krščansko-socijalna stranka je popolnoma pripravljena na to eventualnost. Vodstvo je odredilo že vse potrebno za slučaj novih volitev.

Vojna nevarnost. Na borzi se širijo zelo vznemirjajoče vesti. Te vesti niso neutemeljene! Avstro-Ogrska je izročila Srbiji ultimatum in ni izključeno, da prekorači avstro-ogrsko armada srbsko mejo. Za vojno je vse pripravljeno.

Jugoslovenija. Dalmatinski deželni poslanec Lupis je napisal z ozirom na „veleizdajniški“ proces v Zagrebu članek, v katerem tudi pravi: Hrvatskosrbska propaganda, ki so jo krstili za „velesrbsko“, uči, da se razprostira od štajerskih mej ob Dravi do Zemuna in proti jugu do Kotora ter ob obali sinjega našega morja do Trsta najbolj avtohtonska pokrajina avstro-ogrške monarhije, ki je skupna svojina naroda hrvatskega in srbskega, enega naroda dveh imen, ali enega jezika. Na tem širokem prostoru gospoduje samo en jezik. Tako smo razvrščeni drug poleg drugega, da ni tu prostora za tretjega. Sloga med Hrvati in Srbi je tako točen barometer za bodočnost našim sovražnikom, da se ne sramujejo posegati po nečloveških in smešnih sredstvih, da bi s pomočjo ječe, vojske in vislic razbili to slogo, ki je šele v povelju, otrok, star jedva par let. Opasen pa postane položaj, kadar se ta sloga okrepi in ojači, kadar zavedni Hrvatje in Srbi v kolu z brati Slovenci proglase svojo narodno stvar za skupno! Pred desetletjem še sami nismo vedeli, kdo da smo, in kaj da hočemo. Danes že lahko pokažemo zobe in nahajamo se že na potu, ko se bodo naši gospodarji Nemci in Madžari, mesto da bi nas gonili pod vešala in mešetarili z našo kožo, pogajali z nami kot z enakovrednimi pogodniki. Jugoslovani smo sedaj že v takem položaju, da nam ni treba iskati pomoči izven monarhije, a še manj pa nam je potreba bomb in nožev.

Nemški minister dr. Schreiner se je obnesel! Nemške stranke so z vso odločnostjo zahtevale, da ostane v novem definitivnem uradniškem ministrstvu dr. Schreiner še nadalje njih minister rojak, ker se je to ministrstvo za nemški narod v Avstriji izkazalo kot potrebna in koristna uredba in vživa dr. Schreiner polno zaupanje vseh nemških skupin. O tem smo tudi Slovenci uverjeni, kajti kolikor je ta minister škodljivega storil za Slované in posebej še za Slovence, je znano. Za Nemce je torej neobhodno potreben.

Prometno ministrstvo. Poroča se, da se v najkrajšem času izločijo poštne agende iz trgovinskega ministrstva in da se to ministrstvo preosnuje v ministrstvo za trgovino in obrt. Za poštne stvari se ustanovi posebno prometno ministrstvo.

Deželnozborske dopolnilne volitve na Dunaju. Ker so bili nekateri poslanci voljeni v dveh okrajih, so odložili svoje mandate in so se v pondeljek vršile dopolnilne volitve. V enem okraju (X.) zmagal je socijalni demokrat Sigl, v dveh okrajih je pa prišlo do ožje volitve med krščanskimi socijalci samimi in sicer med oficijelnim kandidatom in kandidatom nezadovoljnežev, v dveh drugih okrajih sta tudi izvoljena krščanska socijalec. Nezadovoljnost v dunajski krščanskosocijalni stranki je čimdalje večja, tudi delavstvo se je že uprlo, češ, da se stranka poslužuje krščanskosocijalnega delavstva le kot glasovnega materiala, da pa ne pusti nikakega vpliva delavstva v stranki. To se je zlasti Gessmannu očitalo, kateremu je pa stranka potem kaj hitro izrekla zaupnico.

Bolgarija in Turčija. Bolgarska je v zadnjem času mobilizirala več vojev ter jih poslala na mejo. Ker je pa zdaj Turčija odnehala od svoje zahteve, da se rektificira bolgarsko turška meja, je bolgarska vlada odpoklicala vojaštvo z meje ter odpustila tudi rezerviste.

Angleški kralj v Berlinu. Te dni je angleški kralj s kraljico obiskal nemškega cesarja, kar je le-ta že toliko časa želel. Ker se je toliko govorilo, da dela Angleška združbe na Balkanu in da zlasti hujska Turčijo, smo iz obiska angleškega kralja izvedeli, da ima kralj namen ohraniti evropski mir. Pri gala-dineju je

cesar Viljem napil angleškemu kralju, rekoč, da vidi v njegovem prihodu garancijo za mirni in prijateljski razvoj razmerja med Nemčijo in Angleško, po katerem stremita oba vladarja v srčni želji, da se ohrani in utrdi evropski mir. Angleški kralj je v svojem odgovoru temu popolnoma pritrdil ter izjavil, da ima njegov prihod namen, utrditi prijateljske odnose med obema deželama ter dosledno po tem ohraniti svetovni mir, za kar on vedno in konsekvntno dela. Tema izjavama pripisujejo vsi listi največjo važnost spričo napetega mednarodnega položaja. Ako bo angleška vlada tako delala, potem se ni bati, da bi prišlo na Balkanu do konflikta.

Iz slovenskih dežel.

Slovenci v Gradcu. Jako žalostne razmere so nastale za nas v Gradcu. Biva jih tukaj okrog 30.000 duš, večinoma delavci, mali obrtniki in posli. Pa tudi inteligenca je veliko, ne všteti dijake in lahko bi se narodni čut teh Slovencev v Gradcu ponosno razvijal, ko bi zagrizeni Nemci pod vodstvom nemškonacionalnih dijakov ne zatirali z brutalno silo vsega, kar količkaj diši po Slovincih. Znani so pretepi dijakov na vseučilišču, znane so odpovedi stanovanj dvema akademičnima društvoma brez vsakega razloga. Zdaj se je pa v Gradcu izdala parola, da se onemogoči vsaka slovenska prireditel, vsak nastop graških Slovencev v javnosti, bodisi tudi najskromnejša veselica. Če hoče kdo dati prostora za slovensko prireditel, se toliko časa pritiska nanj, da odpove in Slovenci so na cesti! Kako bridko se pogreša kak Narodni dom v Gradcu, kjer bi imeli Slovenci svoje zatočišče! Prej kot mogoče se bo moralo misliti na zgradbo takega doma, sicer se bo tisoče in tisoče Slovencev odtujilo naši narodnosti, ako ne bodo imeli kake prilike, shajati se z rojaki ter pri njih iskati narodne zavednosti. Ako se jim še to odvzame, ako bo res onemogočena vsaka prireditel Slovencev, tedaj lahko križ napravimo čez mnogo rojakov, ki bodo zašli v nemškonacionalni ali socijalnodemokratski tabor. Naj bi se torej med graškimi Slovenci osnoval kak odbor, ki bi prevzel v roke to stvar. Če imamo že toliko narodnega davka, bo tudi lahko še par kronic odpadlo za graške Slovence!

Iz gornjegradskega okraja. (Dopis.) Dne 30. januarja je imel okrajni zastop sejo, pri kateri so prišle marsikatero zanimive stvari. Izvedeli smo zdaj, kako vzorno gospodarstvo je pod nemškutarskim načelnikom Šarbo. Kakor vse kaže, si je okrajni zastop za vzgled vzel gospodarstvo prejšnjega oskrbnika Di Centa. Kako v slabem stanju je tukaj tajništvo, se vidi iz tega, da so za tri leta nazaj šele sedaj račune izdelali. Pa saj to ni čudno, zastop je bil jako popustljiv in odbor je znal to izrabljati. Načelnik se je z odborom vred obnašal, kakor da je neomejen gospodar, zato je pa tudi zastopove seje samo enkrat v letu sklical, ne pa trikrat ali štirikrat, kakor bi jih moral. In posledice tega so velikanski dolgovi, namreč 279.000 K, torej za naše občine, ki so že itak preobložene z občinskimi prikladami, neznosno breme. Poglejmo si, kako se je gospodarilo. Lansko leto, ko je železniška komisija po našem okraju teren pregledovala, so bili ogromni stroški. Samo večerje, katere jim je Šarb pripravil, so stale K 235'37; da so obedili in dijete dosti stale, si lahko mislimo. — Da si načelnik vsako pot zna računati prav po judovski, kaže to, da je računal za tri kilometre 8 kron in za pot v Solčavo 20 kron. Ali ni to oderuštvo! In taki računi se potrdijo! Ni čudo, da so dolgovi tako narasli. — V zadnji seji se je predlagalo za novo nastavljenje cestnega komisarja z letno plačo 1800 K ter za povišanje plače cestarjem. Torej še vedno mislite nove dolgove delati? Mislite rajši na plačilo dolgov in obresti, ter le kar je nujno potrebnih popravil pri cesti, zato pa ni treba cestnega komisarja. — Zastopniki, ne bodite več popustljivi, ter zahtevajte seje večkrat, in ne pripustite, da bi se brez vašega vedenja kaj delalo. Ako ne bodete tega storili, lahko doživimo veliko presenečenje, — da postanemo polmiljonarji — v dolgovih.

Iz Koroškega. (Novice). Deželnozborske volitve na podlagi novega volilnega reda se vrše od 24. marca do 5. aprila t. l. Nekatere stranke se že pridno pripravljajo, zlasti pa nemški krščanski socijanci. — V Poljani pri Prevaljih je kupil Slovenec Andrej Hrast obširno Pernatovo posestvo. Novi lastnik je gostilničar in ga Slovincem toplo priporočamo. — V občini Rožek, ki je prišla v slovenske roke, še zdaj ni dobil novi slovenski župan občinskih računov. Vladni revizor jih je namreč vzel s seboj v Celovec, ker so preveč „zamotani,“ je rekel. Mislimo si o tej zamotanosti, kar hočemo. — Naša vlada skrbi za ljudsko izobrazbo, kajti v kratkem postavi v slovenskih krajih štiri nove šole, ki pa ne bodo slovenske, ampak nemške!

Matija Majar Ziljski. V nedeljo, 7. t. m. je poteklo 100 let, odkar se je v Goričah na Koroškem rodil Matija Majar Ziljski, ki je umrl v Pragi leta 1892. Bil je duhovnik, toda goreč apostel slovenstva in slovanstva. Pisal je jako veliko v „Novice“, „Slavjana“ in drugod. Zlasti je opisal šege in navade v Ziljski dolini. Leta 1867 je obiskal na lastne stroške narodnopisno razstavo v Moskvi ter spisal tudi rusko-slovensko slovnico. Tudi politično je delal ter se vdeleževal taborov ob strani Andreja Einspielerja. Najvišji vzor mu je bilo: združenje vseh Slovanov na kulturnem polju. Zato je tudi skušal napraviti vseslovanski književni jezik, ki pa po sebi umevno ni uspel. Slava spominu tega prezasluznega moža!

Akademija v celovski bogoslovnici. Slovenski bogoslovci v Celovcu, 18 po številu, so združeni v akademiji slovenskih bogoslovcev, ki prireja predavanja oziroma razmotrivanja različnih kulturnih in verskih vprašanj. Zelo nas veseli, da se duhovski naraščaj zaveda in utrjuje v svoji narodnosti. Koroški slovenski duhovniki so navadno zavedni narodnjaki, ki tudi ne tirajo v takem obsegu klerikalne politike kakor kranjski. V prvi vrsti jim je delo za slovenski narod na sreč.

Istrski deželni zbor. Volitve v istrski deželni zbor so se že meseca novembra preteklega leta izvršile, vendar se deželni zbor še dosedaj ni sklical v zasedanje in stari deželni odbor še vedno posluje kakor na Goriškem. Vzrok je ta, da se Italijani in Slovani še niso zedinili glede vprašanj, ki povzročajo vedne prepire na narodnem polju med strankami. Italijani hočejo, da se glede teh vprašanj stranki še pred konstituiranjem deželnega zbora zedinita, dočim stoje Slovani na stališču, da se mora poprej izvoliti deželni odbor in šele potem razpravljati o rešitvi teh vprašanj. Oba deželnozborska kluba sta zdaj zato, da se čimprej skliče deželni zbor k zasedanju.

Volitve v goriško trgovsko in obrtniško zbornico. Radi teh volitev se bo vršila v Gorici kazenska razprava, kajti na nepojasnen način je došlo 1100 laških glasov k volilni komisiji.

Ravnateljsko mesto na realki v Gorici. Poslanec Štrekelj je pri vodji naučnega ministrstva Kaneri posredoval glede imenovanja novega ravnatelja na višji realki v Gorici. Zahteval je, da mora biti ravnatelj vešč slovenskega in italijanskega jezika. Ker je ravnatelj goriške gimnazije Italijan, mora biti ravnatelj realke Slovenec. Izročil je ministru tudi spomenico, v kateri je statistično dokazano, da mora biti imenovan Slovenec.

Novo železniško postajališče dobi bohinjska železnica in sicer v Št. Petru pri Gorici, kjer se združita bohinjska železnica in proga Gorica-Ajdovščina. Komisijski ogled se je že vršil.

Tako naprej! V Raklju v Istri je moralo irredentovsko društvo „Lega nazionale“ zapreti svojo šolo, kajti ko je družba sv. Cirila in Metoda za Istro otvorila tam svojo šolo, so vsi otroci izstopili iz laške in šli v hrvatsko.

Lega nazionale v Zadru. Podružnica tega laškega bojnega društva v Zadru je imela preteklo leto čez 50.000 K dohodkov. Zadar šteje komaj 10.000 prebivalcev, ki so pa tudi Hrvatje in Srbi, zato je požrtvovalnost Italijanov naravnost občudovanja vredna.

Kranjsko.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke se je konstituiral na nedeljski jako dobro obiskani seji zaupnih mož: predsednik župan in državni poslanec Ivan Hribar, I. podpredsednik dr. Ivan Tavčar, II. podpredsednik dr. Ivan Oražen, tajnik dr. Fran Novak, blagajnik Ivan Knez. V ožjem izvrševalnem odboru so še načelniki odsekov in sicer: dr. Švigelj, dr. Triller, dr. Windischer, dr. Žerjav in načelnik časnikarskega odseka, ki se pa še ni konstituiral.

Javen ljudski shod priredi v nedeljo dne 14. t. m. državni poslanec Ivan Hribar v Ljubljani v Mestnem domu. Poročal bo o delovanju državnega zbora in o vzrokih zaključenja.

Deželni predsednik kranjski postane, kakor poročajo z neko gotovostjo dunajski in graški listi, načelnik policijskega ravnateljstva v Trstu dvorni svetnik Alfred pl. Manussi. Beležimo to z rezervo.

Organizirajte okrajna politična društva! Za uspešno izvedbo organizacije narodno-napredne stranke na deželi je prvi predpogoj, da se ustanove v vsakem sodnem okraju politična društva. Na noge torej, naprednjaki na deželi, zdramite se iz mrtvila, kajti čaka vas hvaležno polje: zbirati raztresene ude in jih združiti v celoto. Doba zabavljanja in kritiziranja je minila, zdaj čaka vsakega posameznika delo, delo in delo. Stopajte okrog somišljenikov, bodite demokrati ne samo v besedi, ampak tudi v dejanju. Priobnavajte najprej mlade, sposobne osebe, ki prevzamejo podrobno delo in potem pojdite na ustanovitve. Ustanovni občni zbori naj bodo združeni z javnimi shodi in v to svrhu se obračajte na izvrševalni odbor narodno-napredne stranke, ki bo rad preskrbel govornike. Delajte in organizirajte!

Javen shod je priredila napredna stranka v Kamniku v nedeljo teden. Govorila sta poslanec dr. Vilfan in dr. Žrjav. V Idriji je sklical poslanec Gangl shod, na katerem je poročal o deželnozborskem delovanju. — Napredni obrtniki notranjskega okraja so imeli pretečeno nedeljo jako dobro obiskan shod v Postojni. Sklicalo ga je „Slov. obrtniško društvo“ v Ljubljani. Govorilo se je o stanovskih zadevah in o starostnem zavarovanju obrtnikov. — Jutri v nedeljo se vrši javni shod v Trzinu, poročala bosta deželna poslanca dr. Vilfan in Turk. — Shodi se bodo prirejali po vsej deželi in je to jako dobro znamenje pomlajenja narodno-napredne stranke.

Stolica za slovansko filologijo na dunajskem vseučilišču je po odstopu dvornega svetnika Jagića še vedno nezasedena. Sicer je filozofska fakulteta predlagala na prvem mestu Nemca dr. Bernekarja, toda naučno ministrstvo se ni moglo odločiti. Ker ni bilo toliko časa rešitve v tem vprašanju, je Bernekar sprejel mesto na nekem nemškem vseučilišču. Za enkrat je torej odstranjena nevarnost, da zasede mesto slovanskega docenta Nemec, toda oglašili se bodo drugi in pri nemškonacionalnem šovinizmu, ki vlada med profesorji na univerzi, se lahko gotovo pričakuje, da bodo hoteli vrniti kakega Nemca za učitelja slovanske filologije.

Francosko-ilirski krožek. V „Narodnem domu“ v Ljubljani je bil sestanek, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi francosko-slovenskega krožka. Udeležba je bila razmeroma znatna in se je pokazalo, da je v Ljubljani mnogo zanimanja za ta krožek in so dani vsi pogoji, da se bo lahko lepo razvil. Sklenilo se je organizirati krožek kot društvo in izvoljen je bil poseben odbor, ki izdela pravila in izvrši vse druge potrebne predpriprave. Temu odboru stoji na čelu prof. dr. Pestotnik. Čim bodo pravila potrjena, se skliče takoj ustanovni občni zbor in se začne redno delovanje.

Prof. A. Bezenšek v Plovidivu na Bolgarskem je šel v pokoj in se naseli stalno v Celju. Bezenšek je prvi priredil slovensko steno-grafijo kakor tudi bolgarsko.

Nenatisnjena Prešernova pesem. V za-puščini Kasteličeve hčere Amalijske, ki je kakor znano „Südmarki“ zapustila svoje premoženje, je bilo jako veliko „Kranjskih Čebelic.“ V roke mi je prišel prvi zvezek iz leta 1880 in tukaj sem našel na platnicah od Prešerna samega napisano pesem, ki po mojem mnenju še ni bila nikjer natisnjena. Prešeren je to pesem najprej napisal na predzadnji strani z naslovom „Kovačicama“. Potem je nekaj vstavil, jo prečtal in prepisal na drugi, notranji strani platnic z drugim naslovom. Pesem se glasi:

Rotarjovima dekletama.

(Triolet.)

V Tomačevim raséta
Dve rožici lepé:
Sestrici dve cvetéta,
V Tomačevim raséta,
In kamor se ozréta,
Precéj gori sercé.
V Tomačevim raséta
Dve rožici lepé.
Je Jerica ta starji,
Ta mlaji Micka je. —
Ljubljánčanov se varji,
O Jerica ta starji!
Ljubljanci so sleparji,
Tih Micka varji se!
Je Jerica ta starji,
Ta mlaji Micka je.

Dr. P.

Pesnik Prešeren, Čop in Kastelic so se hodili v Savo kopat ter so se ob povratku v Tomačevem ustavljali v gostilni pri Kovaču. Domači hčeri Jerica in Micka, najbrž lepi deklici, sta bili povod, da je Prešeren zložil to pesem in sicer najbrž pri Kastelici, katerega je morda ob taki priliki čakal ter med tem na platnice te „Čebelice“ napisal gori stoječe verze. Lep spomin za častilce Prešernove! Pesem je napisana v pisavi „Čebelice.“ M.

Prečitane časopise na mejo! „Prosveta“ je uvedla akcijo, da se prečitani časopisi pošljejo na mejo in zato stopila v dogovor s tremi trafikami v Ljubljani in sicer: Kleinstein, Jurčičev trg, Češark, Šelenburgove ulice in Dolenc, Prešernove ulice, ki sprejemajo prečitane časopise. Vabimo, da tudi drugod poskrbijo, da se zbirajo časopisi in odpošljejo na mejo.

Nemško gledališče v Ljubljani bo menda dajalo redne predstave le še letošnje leto. Prihodnjo sezono bodo pa najbrž imeli le gostovanje. Slovenskemu dramatičnemu društvu je deželni odbor dovolil, da sme imeti predstave štirikrat na teden in sicer so dovoljene vse nedelje in prazniki slovenskim predstavam. Nemci imajo torej še tri dni v tednu na razpolago, zato se bo pa težko dobil gledališki ravnatelj, ki bi hotel vzdrževati stalno nemško gledališče v Ljubljani, razen ako bi ne dobil prav velikih podpor. Kakor znano je Kranjska hranilnica že ustanovila fond 600000 K za zgradbo nemškega gledališča. Naj si torej Nemci sezidajo svoje gledališče, potem bodo imeli vsak dan predstave, bodisi tudi pri prazni hiši. Kakor pa vse kaže, si bo Kranjska hranilnica premislila ta fond izročiti; lahko ji še prav pride, ko ji bo denarja zmanjkalo —.

Kranjska hranilnica ima zdaj le še nekaj nad 24.000 obstoječih vložnih knjižic. Če pogledamo v „razvoj“ tega nemškega zavoda, vidimo, da je toliko vložnih knjižic imel l. 1872, torej pred 37 leti! Od takrat je stanje teh knjižic rastlo do leta 1894, ko jih je bilo 54.697. S tem letom je nemška Kranjska hranilnica dosegla vrhunec v številu vložnih knjižic, kajti od takrat je jelo padati to število od leta do leta. Kranjska hranilnica nima danes niti polovico toliko vložnih knjižic, kolikor jih je imela leta 1891, ko je šlo še vse navzgor in tudi ne toliko kakor leta 1896, ko je to število že padalo. Kar se tiče višine vlog, je padla Kranjska hranilnica zdaj na leto 1888, torej za celih 20 let nazaj! Proces stalnega padanja vlog se vrši šele od leta 1905.

Urednik se išče za nov slovenski politični tednik, ki bo šele pričel izhajati v Ljubljani. Ta inserat čitamo v časopisih in se vprašujemo, kdo bo neki izdajal tak list. Klerikalcem imajo že dovolj časopisov, naprednjaki tudi in ti stranki bi gotovo ne iskali po časopisih ured-

nika, ker imajo dovolj zmognih svojih ljudi. Govori se pa, da namerava Kranjska hranilnica zalagati politično glasilo, ki bi zastopalo njene koristi, kajti hudo ji že prede in izmed slovenskih listov jo je doslej pral edino le ptujski „Štajerc“, ki ga pa na Kranjskem živa duša ne čita. Kranjska hranilnica naj bi poklicala Karla Linharta iz Ptuja in če mu dobro plača, bo tako pisal za njene interese, da se bo vse kadilo. Misliti si tudi moramo, da Kranjska hranilnica itak ne more izdajati lista drugačne smeri nego je „Štajerc“, kvečjemu da se prilagodi kranjskim razmeram, da bo list klerikalno nemčurski. Linhart je dobil za vse, saj je že nešteto krat izpremenil barvo, torej naj kar njega pozovejo!

Trgovina Fran Ksav. Souvan sin se je te dni otvorila v Ljubljani na Mestnem trgu št. 22 in 23. Trgovina je vseskozi narodna in jo priporočamo.

Naše banke. Ljubljanska kreditna banka je imela leta 1908 čez 612 milijonov kron prometa. Čistega dobička je bilo 224.830 K 91 vin. in bodo delničarji dobili 6% dividende. Jadranska banka v Trstu je pa imela 200.330-90 K čistega dobička in bodo delničarji tudi dobili 6% dividende.

Naroden škandal je zagrešil doslej slovenski gostilničar v Kandiji g. Josip Vindišar pri Novem mestu. Ta mož, ki so mu slovenski gostje in odjemalci njegovega mesa zredili precej okroglo eksistenco, je sprejel jetično novomeško kazino pod svojo streho, ko so ji povsod drugod pokazali vrata. Zavedni Novomeščani in Dolenjci vedo sedaj, kaj jim ukazuje narodna čast. Po 20. septembru Slovenec ne sme tako ravnati. Zato je izključeno, da bi priredilo kako novomeško društvo v Vindišarjevi gostilni kako zabavo, dokler bo kazina tam. Takih šal ne smemo poznati!

Bolgarska trgovska agentura v Ljubljani. Za pospeševanje bolgarske trgovine in industrije namerava bolgarska vlada ustanoviti več trgovskih agentur in kakor poročajo listi, eno tudi v Ljubljani in eno v Zagrebu.

Ne v Ameriko! Iz verodostojnih virov se poroča, da se namerava v prihodnjih mesecih in spomladi vprizoriti v večjem obsegu izseljevanje v Združene ameriške države. Izseljevalni agenti že živahno „delajo“ in obetajo izselnikom zlate gradove v deželah onkraj morja. V resnici je pa gospodarska kriza teh krajev le deloma končana in rane, ki jih je vsekala tem deželah, še ne bodo tako hitro zaceljene. Pri dobitne razmere so še vedno silno slabe, zaslužek redek in pičel, ker večina tovarn še ni pričela obrata. Ker vlada vrhutega silna draginja, je treba pač dobro premisliti, predno se kdo odloči za izselitev v kraje, kjer mu žuga obšutna škoda, nesreča, čisto tudi — pogin.

Kranjski slap Peričnik na Gorenjskem ima letos stožec iz ledu čez 20 metrov višine. Vsa pot do tja je dobro izvožena, dostop brez vsake težave. Planinci, prijatelji narave, pozor!

Izkaz posredovalnice slov. trg. društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 1 knjigovodja in korespondent, 1 kontorist, 11 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 1 pomočnik železninarske stroke, 1 pomočnik modne in galanter. stroke, 3 kontoristinj, 4 blagajničarke, 4 prodajalke. — Službe išče: 2 knjigovodji in korespondenta, 2 potnika, 3 kontoristi, 22 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov špecerijske stroke, 7 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galanter. stroke, 14 kontoristinj, 11 blagajničark, 16 prodajalk. — Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce pa proti mali odškodnini.

Slovenski Branik. Vestnik naših pokrajin. Vsebinska 2. številka: B.: Slovenstvo na Koroškem. K—i: Nečuvna predrznost naših narodnih nasprotnikov na meji. Lev Brunčko: Vse za šolo! (Dalje). F. K. Pohorski: Dedova tožba. F. U.: O stoletnici znamenitega koroškega Slovenca. Družba sv. Cirila in Metoda. Z na-

rodnega bojišča. Obrambno delo naših bratov. Kaj delajo naši narodni nasprotniki? — Slov. Branik izhaja mesečno in stane celoletno 3 K. Toplo priporočamo.

Raznoterosti.

Slovenski delavci v Badnu. 43 slovenskim delavcem v Badnu je badensko ministrstvo ukazalo, da odidejo v domovino, češ, da so delavne razmere v Badnu tako slabe, da se mora v prvi vrsti skrbeti za domače delavce. Avstrijski poslanik Callenberg je posredoval pri ministrstvu z uspehom, da ostanejo slovenski delavci še tam.

Izguba vsled potresa v Mesini. Vprašanje, koliko kapitala je šlo vsled potresa v izgubo, se je večkrat razpravljalo, toda cenitev je bila navadno pretirana. Zdaj je pa poprejšnji minister Ferraris poskušal s pomočjo uradnih virov glede finančijne vrednosti v potresnem ozemlju sestaviti zanesljivo cenitev, ki znaša po njegovem mnenju splošno izgubo 600 milijonov lir.

Grof Sternberg dragonski častnik. Grof Sternberg odloži državnozborni mandat in vstopi kot častnik v dragonski polk v Pardubicah. To je dosegel pri zadnji avdijenci pri cesarju. Sternberg pojde prosit odpuščenja za razžaljenja tudi nadvojvodo Rainerja in bivšega domobranskega ministra grofa Welsersheimba. Komedijant!

Delavci se prodajajo. V New-Jorku v Ameriki je veliko tisočev delavcev brez dela ter trpe silno pomankanje. Dobila se je neka oseba, ki napravlja javne dražbe, na katerih se delavci — maskirani — za določen čas prodajajo delodajalcem. Prodani delavec mora pri svojem kupecu služiti dogovorjeni čas brez plače, samo proti hrani in stanovanju, morebiti dobi tudi nekaj obleke.

Koliko je zakonski mož vreden. Gospa A. Goslin, soproga nevporočnega bankirja, ki je pred kratkim ušel s svojo stenografistko v Evropo, je tožila to stenografistko, da ji mora povrniti škodo, ker ji je ukradla srce soprogo. Sodni dvor ji je ugodil ter označil vrednost soproga Goslina na 250.000 K, katere plačati je bila stenografistka obsojena. Vsled poizvedb je zapuščena soproga dognala, da je tatica njene zakonske sreče lastnica zemljišča v vrednosti 150.000 K, katere ji je ubegli soprog podaril. Gospa Goslin je seveda takoj segla po teh zemljiščih.

Davek na neoženjene ljudi. Bolgarsko sobranje je potrdilo predlogo, da mora vsak moški, ki je dovršil 30 leto in se ni oženil, plačati 10 frankov na leto v državno blagajno.

50-krat oženjen. Sodišče v Filadelfiji je obsodilo nekega Baumanna Harryja na 5 let težke ječe, ker je osleparil 50 žensk, s katerim se je pod goljufivimi pretvezami oženil.

Smrtna kazen v Rusiji odpravljena. Ruska duma je sprejela predlog za odpravo smrtnih kazni. Predlog je oddan pravosodnemu ministrstvu.

Strašna smrt francoskega pesnika Catulle Mendesa. Znani francoski novelist in lirski pesnik, znan vsled svojih gracijozno frivolnih spisov, je vsled nesreče na železnici umrl. Peljal se je iz Pariza v St. Germain, kjer stalno biva, in je na tej postaji na nepojasnjen način prišel pod vlakova kolesa ter bil na mestu mrtev. Glava mu je bila popolnoma razbita in desna roka ter desna noga od trupla odtrgani. Misli se tudi na samomor.

Bolnišnice za pijance. Ameriški poslanec W. E. Bense je mnenja, da je treba uničiti apetit za močne pijače, in s tem bo rešeno za vedno vprašanje o prohibiciji. Vsled tega bode v državi zbornici predlagal, da se ustanovi pet bolnišnic za zdravljenje pijancev. Gradijo se naj v Clevelandu, Cincinnati, Toledo, Columbus in Dayton.

Cepljenje proti lenosti. Kakor poroča „Gil Blas“, je predaval na mednarodnem kongresu za higijeno neki angleški zdravnik o svojem raziskavanju glede sredstva proti lenobi. Po njegovem mnenju se vsled utrujenosti mišic izločuje neka strupena tvarina, ki povzroča lenost. Ako se posreči osamiti to otrovno tvarino, ki

povzročuje lenost, potem bo lahko najti metodo zdravljenja le-te. Zdi se, da so isti vzroki za duševno utrujenost mišic in upanje je, da se s cepljenjem ozdravi lenost.

Darwinova stoletnica. Včeraj je preteklo sto let, kar je bil rojen slavní angleški prirodoslovec Charles Darwin. Slaven je postal radi svoje teorije o postanku človeštva.

Književnost.

Faust.

(Spisal W. Goethe. Tragedije prvi del. Poslov. A. Funtek. Zal. Mat. Slov.)

S prevodi pri nas nimamo sreče. Ta stavek je resničen, pa zato tembolj usodepoln, ker je ne le naša mala literatura potrebna, da jo pomnožimo z dobrimi deli iz svetovnih literatur, ampak tudi kot mal narod, ako resno mislimo na svoje kulturno osamosvojenje, potrebujemo, da imamo v svojem jeziku dela, ki so odločilna ali vsaj značilna v razvoju svetovne kulture.

Matica je s svojo zbirko „prevodi iz svetovnih literatur“ pokazala dobro voljo zamašiti veliko vrzel, ki smo jo čutili dozdej in jo še čutimo. Lanska knjiga te zbirke nas je malo zadovoljila in tudi pri letošnji ne bodo vsi zadovoljni. Jaz za svojo osebo sem od g. Funtke, ki je znan kot dober prelagatelj, več pričakoval. Gotovo je, da stavi Faust tuintam nepremagljive težkoče, da je v gotovih partijah nedosežen v vsakem prevodu in v tem oziru se ne da prelagatelju kaj očitati, storil je, kar je mogel in v takih slučajih že pogoltnemo, četudi neradi, kak koseskizem. Drugače pa je pri onih oddelkih, ki niso prelagatelju nedosegljivi, in ki bi se dali mnogo krasnejše predstaviti, nego jih najdemo v tem prevodu.

Tu bi si dovolil nekaj opomb. Faust je knjiga, ki jo priprosti človek in tudi naš navadni inteligent ne bo čital, kar mu ne zamerimo, ker bi tudi ne razumel. Z užitkom čita Fausta šele zrelejši človek, ki vidi v življenju več in misli o njem več nego nam kaže vsakdanja zunanost. Ker pa pri nas pri vsej narodni navdušenosti gotovo ne bomo prišli — in ne bomo hoteli priti — tako daleč, da bi tovrstni ljudje ne znali nemško, bodo ti ljudje „Fausta“ čitali v originalu, t. j. nemško. Prevod smo torej potrebovali zaradi odra — upajmo, da bo prišel čas, ko bomo podobna dela na odru ne ignorirali, ampak pozdravljali. Lansko leto sem videl v Pragi v „Narodnem divadlu“ Fausta I. del., neokrajšanega v prevodu Vrhlickega. Dajali so ga menda 5 krat in je bilo razprodano. Stali smo na galerijah od 7. do pol 12. po noči, prosim, ne samo študentje, ampak tudi ljudje, ki se pri nas na podobna dela niti ne ozro. Stali smo in poslušali in ploskali in niti nismo čutili, da stojimo. Tako si gledališče samo ljudstvo vzgoji, da je zmožno z užitkom poslušati tudi večja dela. Isto sem pozneje opazoval tudi pri uprizoritvi „Oresta“, torej pri delu, ki bi ga pri nas gotovo ne šel nihče drugi gledat kakor par klasičnih filologov, par literatov in par študentov. Tudi takrat nas je bilo natlačeno polno, stali smo od 7.—11. in imeli smo umetniški užitek. Ni dvoma, da bo tudi pri nas narastla počasi inteligentnejša masa, ki bo rada videla Fausta na odru. In tu je treba dobrega in rekel bi predvsem lahkega prevoda. Ne gre se za dobesednost, ampak za lahkoto in čistoto jezika, glavna stvar je, da je misel jasno izražena, da je verz čist, da se ne dela sile — jeziku. Zato, pravim, je vse eno, če je v onih oddelkih, kjer je Faust itak teman in prav mefistofelski, tuintam predstava trda, težko razumljiva, zgrajena iz raznih korenov in slovarskih izrazov, ker se one partije navadno na odru izpuščajo in se tudi pri branju malo nanje da. Drugače pa je pri oddelkih, ki tvorijo pravo dramo. Tu je bilo treba več jasnosti, manj dobesednosti, več lahkotnosti in manj koseskiranja. Posebno je bilo treba paziti, da bi se v dobrem prevodu podali oni verzi, ki jih pogosto citiramo iz Fausta. Tako n. pr. znani stavek:

Ein guter Mensch in seinem dunklen Drange ist sich des rechten Weges wohl bewußt.

Funtek: Blag človek, ko ga temen čut obhaja, se že zaveda prav, kako in kam.

Zdi se mi, da tu niti zmisel ni prav zadet. Gospod oz. Goethe hoče reči, da dober človek v svojem negotovem, temnem hrepenenju navzgor, vedno najde pravo pot. Zato se mi zdi: — „ko ga temen čut obhaja,“ slabo povedano, kajti stavek je splošen. Ko sem se včasih sam ukvarjal s prestavljanjem citatov iz Fausta, prestavil sem tako: „in se sramuj, ko pripoznaš si sam, da dober človek v težnji negotovi (s)pozna sam pravo pot, kako in kam.“

Reklo se bo, da je morda to težko, ker ima Goethe 4 krat zapored isto rimo. Mislim, da je misel več vredna nego 4 kratna rima in da se nji na ljubo lahko dve rimi izpremenita.

Enako znan je Goethejev verz: „Grau, teurer Freund, ist alle Theorie und grün des Lebens goldner Baum.“

Funtek: Siv, ljubček, teoriji je značaj, življenja zlati drev pa je zelen.

Zdi se mi, da se je šlo tu za moško rimo: „Siv značaj!“ In „drev!“

Imel sem nekdanj sledeči prevod:

Uč.: To je že bolje, to! Spozna se, kje kaj klije.

Mef.: Moj ljubček, sive vse so teorije, zeleno le življenja je drevo.

Uč.: Rotim se vam, da kakor sen je to.

Reklo se bo, da ima Goethe moško rimo, tu pa je ženska in v drugem verzu izpade beseda „zlati.“ Zato pa je druga prestava lažje umljiva, neprisiljena in izrazitejša. Takih prisiljenosti bi se dalo naštet še več n. pr. v. 906.: zbežala v skale v mrazni svoj grad, ko vendar ... „v mrzli svoj grad“ popolnoma zadoštuje.

Ali v. 178.7.: Goethe: Die Zeit ist kurz, die Kunst ist lang.

Funtek: dolga umetnost, kratki čas, ko se lepše in razumljivejše reče: umetnost dolga, kratek čas. Istotako bi bilo morda lepše mesto:

Faust: Was ist mit diesem Rätselwort gemeint?

Meph.: Ich bin der Geist, der stets verneint.

Funtek (Faust): Kaj naj pomeni zagonetni rek?

Mef.: Duh sem, ki zanikava vprek.

Faust: Kaj naj beseda temna ta določi?

Mef.: Jaz duh sem vse zanikajoči.

Krasni verzi: „Werd' ich zum Augenblicke sagen“ itd. se začno s tem trdim in okornim verzom:

Če hipu dem le v uri eni, itd., kar bi se dalo gotovo lepše prevesti. Vendar priznam rad, da beremo v prevodu tudi lepe verze in da bi mogli biti na svoj prevod ponosni, da se ni prelagatelj tuintam le prehitro zadovoljil s kakim verzom. Slovenščina je danes dovolj prožna in izrazov polna, tako da koseskizmov ne potrebujemo. Dobesedni prevodi so nezmisel, ako v njih trpi blagoglasje domačega jezika in misel originala. Dobeseden prevod goji današnja šola, javnost potrebuje jasno izraženih misli in čistega lepega domačega jezika. Ta princip bo treba pri naših prevodih uveljaviti, ako nečemo, da bodo naši prevodi, torej najlepša dela svetovne literature, v naši književnosti spake, neprebavljive, nerazumljive, in bi s svojimi pre-

vodi dosegli ravno nasprotno od tega, kar hočemo doseči.

Opomba. Ko sem že odposlal svoje misli k slovenskemu prevodu „Fausta“, sem prejel „Lj. Zvon“, kjer se prof. Juvančič natančneje peča s prevodom. Moja ocena se v marsičem strinja z izvajanjem g. profesorja, popolnoma nasprotnega mnenja pa sem pri vprašanju na str. 118.: Kdo bi si jih (namreč te verze) upal bolje prevesti? Prepričan sem namreč, da so jih (te verze) že mnogi bolje prevedli in da si jih mnogi upajo bolje prevesti, to brez ozira na moje poskuse. Nasprotno pa se mi ne zdi opravičena opomba na str. 123. glede „francoske bolezni“. Upam, da je prelagatelj dobro vedel, zakaj je zapisal „francoska bolezen“. Na Dolenskem imajo za spolno bolezen dva izraza: fineriš in frančožen. Prva beseda prihaja brez

dvoma iz nemškega: „venerische Krankheit“ in pomeni sifilis ali histerijo sploh. Izraz se rabi tuintam tudi v šali, ne da bi se kdo spotikal, ker je pomen njegov temen. Frančožen pomeni tresavec (tripper) in sicer zato, ker so to bolezen zanesli Francozi za časa francoske okupacije, kar je verjetno. Recimo, da so bile spolne bolezni izjemoma pri nas tudi preje, Francozi so jih gotovo razširili, s čimer je izraz opravičen. Zdi se mi torej, da „francoska bolezen“ za nas ni tuj ljudski izraz, ampak je domač, ter ne izhaja iz narodnostne antipatije, ampak iz fakta samega. Prelagatelj je torej rabil izraz, ki je v narodu udomačen in najbrž celo opravičen. Glede insceniranja Fausta pa bi še opozarjal na članek: „Gelöste u. ungelöste Probleme der Faust-Inscenierung“ v „Allg. Zeitung“ št. 4. l. l. str. 34. in 35.

I. L.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Urađuje se v centrali in v podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojico, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci, kupujte užigalice v korist družbi
— sv. Cirila in Metoda. —

Prva češka splošna delniška družba na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Predzadnji številki je priložilo upravn
ništvo nakaznice in prosimo, naj cenj. na
ročniki ne odlašajo vposlati

naročnino!

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk
in samokresov najnovejšega sistema, kakor
tudi municijo in vse druge lovske pri
prave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastonj.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše
vrste K 12—, belo puhasto naskubljeno
K 18— K 24—, snežnobelo puhasto na
skubljeno K 30—, K 36—. Razpošilja se

franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti
povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Plzen, Češko.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobiva
se
povsod

Steckenpferd
lilijino mlečno milo

Najnežnejše milo za kožo
in proti pegam.

Dobiti je povsod.

Najbolj varno naložen denar

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

ker je podvržena javnemu nadzorstvu.

Stanje hran. vlog:
nad 34 milijonov K

Hranilnica se
nahaja v lastni
palači
v Prešernovih ulicah
prej Slonovih
ul. št. 3 nasproti
franciškans-
skemu klostru.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron

Denarne vloge se
sprejemajo tudi po
pošti in polom c. kr.
poštne hranilnice.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna
občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.
Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varo-
vancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan
od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po **4%**
ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

- Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na
- kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta
- način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa
- poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

Naročajte in priporočajte
šolske zvezke
slovenskega izdelka!

Založnik **A. Slatnar v Kamniku**. Glavne zaloge v Ljubljani
pri V. Kenda, Vaso Petričič, Iv. Bonač i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Tiskovine

za industrijo, trgovino
in obrt
od navadnega trgov-
skega zavitka do ob-
širnega cenika.
Tisk umetniških raz-
glednic.
Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN
A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VEC-
BARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI
NAJOBSEZNEJŠA DELA. ✕ ✕ IZVRŠITEV VEDNO
✕ PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. ✕

Založništvo

„Našega Lista“ s pri-
logo „Slov. Gospodinja“
Trgovina s papirjem
in pisalnimi potreb-
ščinami.

Knjigoveznica.

Zaloga in izdelovanje
šolskih zvezkov.

Trgovina s špeci-
rijskim blagom

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča svojo novourejeno **glavno zalogo rudninske vode.**

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene
obleke za gospode, dame

in otroke.

Zvezdno!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1907
K 12,888.795-43

Denarni promet
K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrušnjikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5
priporoča

elegantne obleke po meri
iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek,
plaščev iz tirolskega nepremočljivega lodna.

Najsolidnejša postrežba.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:

Ravnokar na novo izšli knjigi:

Pariški zlatar.

Povest iz dobe kralja Ljudevika XIV.
92 strani. Zbarvano podobo. Cena 60 v.
Po pošti 70 vin. Dobiva se tudi v vseh
slovenskih knjigarnah.

Iz dobe punta in bojev.

Dogodki izza okupacije Herceg-Bosne.
Cena 60 vinarjev.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje
Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Podružnica v Spljetu

Delniška glavnica:

2.000.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Ustanovljena l. 1854

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210

G. AUERjevih dedičev, Ljubljana

Wolfave
ul. št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodih in steklenicah.